

HÁJEK

leden
2022

Naše noviny



OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů
Praha 4 Háje,
K Miličovu 734 a je neprodejný.
Na vydání spolupracují:
Romana Iřkovichová,
Danuše Tučková,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

- 1) Doplňte pranostiku na leden: Co leden sněhem popráší,
 - a) to únor dvakrát nahradí.
 - b) to únor s víchrem odnáší.
 - c) to únor zasněží.
- 2) Wabi Daněk (30. ledna 1947 – 16. listopadu 2017), byl český folkový písničkář a autor písně, jež je považována za neoficiální tramskou hymnu. Která to je?
 - a) Stánky
 - b) Tulácký ráno
 - c) Rosa na kolejích
- 3) 2. ledna 1961 poprvé promluvil z vysílání Československého rozhlasu skřítek Hajaja, který se stal symbolem krátkých rozhlasových pohádek na dobrou noc. Kdo mu propůjčil svůj hlas?
 - a) Vlastimil Brodský
 - b) Radoslav Brzobohatý
 - c) Jiří Sovák
- 4) Michal Tučný (11. ledna 1947 – 10. března 1995) byl český country zpěvák. Který country hit nezpíval?
 - a) Prodavač
 - b) Báječná ženská
 - c) Stánky
- 5) Jaký zvyk se v mnoha rodinách dodnes dodržuje na Tři krále (6. ledna)?
 - a) zpívání lidových koled
 - b) odstrojování stromečku
 - c) večerní koupel dětí v ledové vodě
- 6) Tomáš Töpfer (* 10. ledna 1951) je český herec a režisér. V jakém seriálu hrál hlavní roli velitele četníků Arazima?
 - a) Četnické humoresky
 - b) Četníci z Luhačovic
 - c) Četníci ze Znojma
- 7) 1. zimní olympijské hry se uskutečnily v době od 25. ledna do 4. února roku 1924. Ve kterém státě to bylo?
 - a) V Československu.
 - b) Ve Francii.
 - c) V Rusku.
- 8) Elvis Aaron Presley (8. ledna 1935 – 16. srpna 1977) byl americký zpěvák a herec. Jak byl nazýván?
 - a) „Král swingu“
 - b) „Král popu“
 - c) „Král Rock 'n' Rollu“
- 9) 10. ledna 49 př. n. l. překročil Julius Caesar řeku Rubikon, čímž v Římě začala další občanská válka. Co pronesl za slova:
 - a) „Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem.“
 - b) „Kostky jsou vrženy.“
 - c) „V pohromách se většinou z přátel stávají nepřátelé.“
- 10) Ve kterém filmu hrála Adina Mandlová (28. ledna 1910 – 16. června 1991)?
 - a) Kristián
 - b) Eva tropí hlouposti
 - c) Dívka v modrém

*Vážení čtenáři a luštitelé,
na otázky z prosincového kvízu
odpovědělo 31 čtenářů.*

*Deset správných odpovědí
neměl nikdo.*

Devět správných měly:

Marie Černohorská a Team A3.

Osm správných odpovědí měli:

*Danuše Měšťanová, Hana Moravová
a Přemysl Červenka.*

GRATULUJEME!!!

*Nejvíce vás potrápily otázky
č. 3. a č. 7.*

*Důležitá informace: vyplněné kvízy
je nutné vhodit do schránky na
oddělení A0 nejpozději do 20.
v daném měsíci. Později vhozené
kvízy už nemohou být započítány
a uvedeny v časopisu Hájek, a to
z důvodu uzávěrky a tisku časopisu.*

*Zde si můžete přečíst správné
odpovědi.*

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

- 1) a – příchod
- 2) b – hluchota
- 3) a - Dvanáct –
symbolicky na každý
měsíc v roce jeden.
- 4) c – vrabčák
- 5) b – Mladé dívky, aby
zjistily, zda se příští rok
provádají.
- 6) a – Dávám bolševikovi
rok, maximálně dva.
- 7) b – S východem první
hvězdy.
- 8) c – vánočka
- 9) b – Sissi
- 10) c – zlato, kadidlo
a myrhu

Vážení čtenáři,

jak už tak bývá zvykem v tomto období, přichází čas na ohlédnutí.

V roce 2021 pokračovala zkouška nás všech, zkouška, která často prověřovala nejen pracovní vztahy, ale také vztahy osobní a rodinné. Nežili jsme v nedostatku, netrpěli jsme nepohodlím ani zimou.

Ta „věc“, která nás po celý rok doprovázela, se vyznačovala jednou zásadní vlastností: nejen u nás v domově, nejen v naší zemi, ale v celém světě se začaly události vyvíjet způsobem, kdy lidská snaha o ovlivnění byla téměř marná. Každý den jsme mohli na obrazovkách nebo v denním tisku sledovat snahy zainteresovaných a jejich boj za odvrácení a zahubení viru, který naši planetu osídlil. Všichni jsme byli přítomni mnoha protichůdným informacím, včetně mnoha konspiračních teorií. Každý z nás sám měl svůj názor, který se s ohledem na vývoj situace vyvíjel, nejen na základě masově předkládaných informací, ale často také na základě osobních zkušeností, mnohdy velmi těžkých.

Za sebe mohu říci, že jsem ráda, že pro tuto chvíli máme v domově situaci pod kontrolou. Díky úsilí kolegů, díky Vaši statečnosti, kdy jste se jeden druhému stávali oporou, díky lidské solidaritě, která nám v počátcích velmi pomohla.

Můžeme spekulovat o příčinách rozšíření viru, ale byly by to stále jen spekulace. To důležité, co vnímám osobně jako zásadní, je uvědomění a umění přijetí osobní odpovědnosti. Nehledat „kdo za co může“, ale zamyslet se, co mohu udělat já. Pro sebe, své blízké, potřebné.

Moc si přeji, aby se Nový rok stal symbolickým světlem nadějí do dalších dní, nejen roku 2022...

Vážení a milí, přeji Vám hodně sil a pevné zdraví, přeji Vám blízkost přátel i blízkých. Dávejte na sebe pozor a snažte se nalézat štěstí v maličkostech a malých věcech, které ale nejsou samozřejmé a utváří přítom život.

Přeji Vám klidný vstup do nového roku 2022.

Dagmar Zavadilová

Mikuláš – jako každý rok, tak i letos nás navštívil Mikuláš v doprovodu čerta a anděla.



Vánoční koncert Kapralova Quartet



Adventní koncert – Někteří naši klienti si užili adventní koncert, který pořádala společnost Parkinson – Help v Kostele sv. Martina ve zdi.

Rozsvícení vánočního stromu



MŠ Drabíkové –
děti a rodiče
z MŠ Drabíkové
připravili pro naše
klienty vánoční
dárečky.
Děkujeme.



Vánoční jarmark



Barcelona



Barcelona je hlavní město Katalánska, současně je i hlavní město provincie Barcelona. Leží při pobřeží Středozemního moře na východě Španělska. Po Madridu je druhým největším španělským městem. Je známá také díky originálním stavbám architekta Antoni Gaudího a jeho současníků.

Barcelona je sídlem arcibiskupa, má několik univerzit a vysokých technických a obchodních škol a také řadu významných knihoven. Je důležitým průmyslovým centrem severovýchodního Španělska, okolní kraj je velice bohatý na suroviny. Byla také dějištěm olympijských her v roce 1992. Barcelona náleží k nejvýznamnějším a nejvíce cizinci navštěvovaným evropským městům. Svou polohou a relativní blízkostí u francouzských hranic je pro mnoho Evropanů snadněji dostupná než hlavní město Španělského království Madrid.

K nejznámějším dílům Gaudího patří chrám Sagrada Família, symbol města a mistrovské dílo, které dodnes není dokončeno (jeho výstavba stále probíhá, protože je ale financována pouze z darů, práce postupují pomalu). Dostavba je plánována na rok 2026.





Literární dílna

Jsou v životě věci, na které se nedá zapomenout, i když se týkají událostí, které už dávno překryl prach času. V našem vědomí ale zůstávají často tak živé, jako by se staly včera. Rovněž tak ale věci a děje, ke kterým nikdy nedošlo, mohou v lidské mysli, paměti a emocionální zkušenosti hrát velkou roli. Ať už jde o nenaplněné touhy, přísliby nebo přání, některé nás provázejí celý život, v dobrém nebo trochu tesklivém.

Stalo se, nebylo zapomeněno

Byl jsem na poradě u Lesního závodu na Červeném Hrádku u Chomutova. Přišla paní z podatelny. Volali z vašeho pracoviště, že máte přijet na nádraží do Chomutova. Při nakládání dřeva do Itálie jsou nějaké problémy. Uvolnil jsem se z porady. Sedl do auta a jel. Cesta vedla po silnici, která byla lemovaná alejí kaštanů, které právě dozrávaly a padaly na silnici. Nejel jsem rychle. Silnice byla popadaná plody a listím. Náhle mi před auto vběhlo malé dítě, které bylo ukryto za jedním stromem. Byl to chlapec, který asi utíkal pro spadlý kaštan. Šlápl jsem na brzdu, ale nedobrzdl. Hocha jsem nabral na kapotu auta. Ten

odletěl asi pět metrů. Padl na silnici a zůstal nehybně ležet. Auto již stálo. Rychle jsem vystoupil a běžel k děcku. Chlapec se nehýbal. Chvilí jsem nevěděl, co dělat. Uvědomil jsem si, že může mít poraněnou páteř. Vzal jsem dítě opatrně za ruku. Klučina začal plakat a volal mámu. Bylo mu asi pět let. Déle jsem nečekal. Vzal jsem ho do náruče, naložil do auta a rychle do zdravotního střediska, které bylo vzdáleno asi pět kilometrů. Hošík stále naříkal a volal mámu. Lékař udělal prohlídku a mimo odřenin a otlaků na hrudníku nezjistil žádné vážné poranění. Rozhodl, že zavolá sanitku, která odveze chlapce do nemocnice v Chomutově. Tak se i stalo. Od lékaře jsem zavolał policii. Nahlásil nehodu. Přijeli za pár

minut. Byl jsem vyzván na prodělání dechové zkoušky na alkohol. Byla negativní. Poté jsme odjeli na místo havárie. Došlo k měření brzdové dráhy a pozice dítěte a auta při střetu. Byla vyslechnuta náhodná svědkyně. Vše bylo zapsáno do protokolu. Dostal jsem zpět osobní doklady a mohl odjet. Nejel jsem ani do práce, ani domů. Moje cesta vedla do nemocnice. Tam mi lékař sdělil, že chlapec nemá žádná viditelná zranění, ale že zůstane na pozorování v nemocnici asi tři až pět dnů. Důvodem je vyloučení vnitřního zranění. Chlapce jsem za dva dny navštívil. Byl v pohodě a čtvrtého dne propuštěn domů. Stále



jsem ho viděl, jak leží na silnici bez známek života. Byl jsem šťastný, že je v pořádku. S jeho rodiči jsem se nesetkal. O nehodě je informovala policie. Od lidí z jejich okolí jsem se dozvěděl, že na mě chystají podat žalobu a že se na mně pořádně zahojí. V té době stavěli dům a peníze by se jim hodily. A že budu platit celý život. Na klidu mi tyto zprávy a zvěsti nepřidaly. Nic se však nedělo. Asi za dva měsíce jsem dostal dopis z okresního soudu v Chomutově. Tam bylo psáno, že zastavuji žalobu na moji osobu, kterou podali rodiče chlapce. V krátkém zdůvodnění bylo uvedeno, že jsem při havárii splnil vše potřebné. Poskytl dítěti první pomoc. Událost oznámil policii a při šetření bylo zjištěno, že jsem se nedopustil žádného přestupku. Naopak bylo zavedeno řízení s rodiči dítěte pro nedostatečnou péči a dozor u dítěte, kterému bylo pět let a bylo od domova vzdáleno více než jeden kilometr na veřejné silnici bez dozoru. Dále bylo sděleno, že v případě poškození auta mohu na rodině žádat náhradu. Nic takového jsem neučinil, přestože maska i kapota byly poškozené. I kdybych chtěl, nikdy na tuto událost nezapomenu. Když jsem jel autem a potkal děti, viděl jsem nehybné dítě, jak leží před mým autem. Nechápu ty rodiče, že místo, aby byli rádi, že to šťastně dopadlo, podají žalobu a chtějí se na úkor druhého obohatit. Zda se proti výnosu odvolali, nevím. Případ byl uzavřen. Nechci, aby se někdy opakoval. Stal se, ale nebyl zapomenut.

K.P.

Klavírní hra

Promítám-li si ve své představě činnost, kterou jsem nedostatečně realizovala, uvědomuji si, že to byla veřejná pianistická činnost. Nastudovala jsem náročnou Schubertovu Fantasií C dur. Za její 2. větou si stojím. Začínala krásnými, legatovými akordy, které mne v mém hledání klavírního legata tolik inspirovaly. Byla to forma variační a perlivé běhy v mém podání zněly přízračně. Skladbu jsem nikdy na koncertě nehrála a občas na to vzpomínám s nostalgií. Učení sólového klavíru bylo pro žáky profesorky Štěpánové a profesora Maxiána nežádoucí. Nabízeli mně učení sólového klavíru na konservatoři v Teplicích, to si však kvůli dojíždění nepřál manžel. Chtěla jsem si ověřit, zda na učení tohoto oboru mám a šla jsem zahrát profesorce Štěpánové. Nastudovala jsem náročnou klavírní skladbu mého milovaného skladatele Césara Francka Preludium, chorál a fuga. Po zahrání této skladby profesorka Štěpánová řekla, že mohu učit sólový klavír nejenom na konservatoři, ale i na Akademii. Ani tuto skladbu jsem nikdy veřejně nehrála. Mea culpa. Do Prahy přijela mladá absolventka Ruské hudební akademie Gněsinových. Připravovala práci o českých klavírních skladatelích a české klavírní metodice. Vydali jsme s manželem krásnou klavírní školu a já jsem vydala metodickou práci. Navštívila mne, aby se seznámila s autorkou díla. V Rusku se vyžaduje zahrát též na klavír, reprezentovat se též jako pianista. Chtěla, abych jí zahrála i jen část skladby. Po zahrání části skladby mně řekla: "Proč vy nekoncertujete? Hrajete lépe než ti, co vás u nás reprezentují."

Život je boj. A já si přeji předat/darovat prostřednictvím klavírní hry radost a krásu.

L.Š.



Strom z hor

Na kraji lesa, na stráni,
mohutný smrk stál.
Byl překrásný, ztepilý.
Byl lesa král.

Posloužil vůni i stínem.
Každého vítával.
Zamával větvemi,
když vítr povíval.

Pak přišla bouře,
blesky a hrom!
Uragán ze země stromy svál,
padl les na stráni i lesa král.

Tys ještě neskončil,
ty ne, králi náš.
Ty v době vánoční
na rynku své místo máš.

O Štědrém večeru
zavoníš, zazáříš,
stroměčku náš
a lidem v okolí pohodu,
radost i dárečky dáš.

Pak dřevem svým posloužíš
na velký stůl.
V hájovně v pokoji budeš stávat,
lidem u stolu vůni a radost dávat.

Když strom živý byl,
semena dal.
Semena vzklíčila.
Zázrak se stal.

Vyrůstá nový les.
Stromy a křoviny,
borůvčí, maliny,
kapradí i rudý vřes.

Přejem ti, lesíku,
stoleté bytí.
Vždyť smrk, král na stráni
u lesa, je původcem tvého žití.

Stromy nám rozumí,
my zase stromům.
Vyhnem se společně bouři,
bleskům i hromům.

K.P.



Drazí přátelé,

každý den, každé ranní probuzení je novým začátkem. Tak je tomu i na Nový rok. Co asi tenhle den, co tenhle rok zase přinese? Jaká hora obtíží se na mne naválí? Co nového a neznámého se na nás přihrne? Různé obavy nás zasáhnou. Často přemýšlíme, co bude dál, co přinesou dny následující. Množství otázek nás zahlcuje. Hledáme odpověď, hledáme naději. A Ježíš nám říká: „Nebojte se, mějte se mezi sebou rádi, buďte na sebe laskaví, ohleduplní, odpouštějte si.“ A právě na začátku roku si můžeme dát důležité předsevzetí: „Bože, dej mi odvalu, abych nesl trpělivě věci, které změnit nemohu. Dej mi sílu, abych se snažil změnit k lepšímu, co změnit mohu. A především mi dej moudrost, abych rozeznal lidskou manipulaci, různé chybné a nepravdivé informace, dobro, lásku - zlo, nenávisť.“ Stále platí: Povinnost bez lásky - činí mrzutým. Odpovědnost bez lásky - činí bezohledným. Spravedlnost bez lásky - činí tvrdým. Moudrost bez lásky - činí hrozným. Přátelství bez lásky - činí falešným. Pořádek bez lásky - činí malicherným. Čest bez lásky - činí domýšlivým. Majetnost bez lásky - činí lakomým.



Víra bez lásky - činí fanatickým. Život bez lásky - je nesmysl. Ale život v lásce je štěstí a radost. Lásky patří k životu v každém věku. Lásky vytváří krásné vztahy. A tou absolutní láskou je Bůh, ten, který nás miluje v každé chvíli našeho života. Bůh je s námi, stále ve dne v noci, v nemoci, v nějakém trápení, ale také v momentech radostného prožitku, na té naší cestě celým kalendářním rokem, celým naším životem. Jen my to často nechápeme. Máme své vlastní teorie, své vlastní mnohdy chybné názory. I stáří může být krásnou dobou života. Prvním darem zralého věku je víra v Boha. Vy už víte, jakou sílu v životě má ten, kdo pevně věří v Boha. Jistě všichni známe výrok: Víra tvá tě uzdraví. Mnohé by mohli hovořit lékaři o člověku, který věří a chce se uzdravit. Druhým darem zralého věku je víra v dobré lidi kolem nás. Dovedeme často již rozeznat, kdo je dobrý, kdo se přetvařuje, kdo má jen na obličej masku lásky. Třetím darem zralého věku je naše moudrá úvaha: Už jsme se dost nahonili, nastarali. Můžeme si sednout, odpočinout, pozorovat život kolem nás, pohovořit s druhými lidmi, vyprávět si krásné příběhy svého života. Jeden moudrý muž napsal své ženě, když šel do důchodu: „Pojď, ženo, posadme se spolu na lavičku před domem. Máme právo odpočívat: už to bude čtyřicet let, co jsme spolu. Je dnes tak hezký večer a hezký je i večer našeho života. Dobře jsme si zasloužili chvíli odpočinku. Děti se nám už rozběhly do světa, jsme zase jen sami dva, jako když jsme začínali. Vzpomínáš ženo? Nic jsme tenkrát neměli, bylo to těžké začínání. Ale měli jsme jeden druhého a věděli jsme to, a tak jsme byli přece jen bohatí. Měli jsme se rádi a mysleli jsme si tenkrát, že láska je jen to vzájemné objetí, polibky, něžnosti. Ale svatební čas je krátký a život dlouhý. Přišly děti, bylo třeba je živit, oblékat, vychovávat, nebylo tomu konce. Dlouhé byly ty noci, když jsme se střídali u postýlky nemocného dítěte. A práce někdy vážila, přišla i zklamání v přátelství, často se mi zdálo, že se nic nedaří. A tak šel rok za rokem. Často jsem měl těžkou hlavu, ale bylas tu ty. Nevím, jak jsi to dokázala, žes mě vždycky dovedla povzbudit, když jsem nemohl dál? A přitom jsi ještě říkala, že máš oporu ve mně, zatímco já ji měl v tobě. Pravda, byl jsem ti věrný a vděčný za domov a za děti, měl jsem tě rád. Nežárlila jsi na mne pro nic za nic, věřila jsi mně. O to víc jsem já věřil tobě. Pomáhali jsme si, odpouštěli jsme si slabosti a chyby. A teď nám děti vyrostly a učí se to také, každý na svůj způsob.“ - Taková je moudrost pokojného stáří. Ale také mnohým z nás chybí ten druhý partner, s kterým jsme žili kus svého života. Jistě vzpomínáme, děkujeme mu za krásné společné chvíle našeho života. A připojujeme modlitbu úcty a lásky, za všechno dobré, co jsme společně prožili. A posledním darem zralého věku je, že se nebojí ani budoucnosti, ani té noci života, smrti. Zralý křesťan ví, že všechno je dar. I smrt je velký Boží dar, když je člověk na ni připraven, když s ní počítá. Zralý křesťan cítí v sobě to, co tak pěkně vyjádřil černošský kněz Martin Luther King, když už předvídal, že bude rasisty zavražděn. Ve svém posledním kázání řekl: „Bůh je mocný. Je mezi námi někdo, kdo kráčí vstříc večeru svého života a bojí se smrti? Proč ten strach? Bůh je mocný. Je mezi námi někdo, kdo je nad smrtí milovaného člověka zoufalý? Proč to zoufalství? Bůh může darovat sílu k nesení bolesti. Je někdo ustaraný pro své špatné zdraví? Proč ta starost? Přijde-li cokoliv: Bůh je mocný. Bůh může ukázat cestu. Chce proměnit temný včerejšek v jasné ráno - a jednou dokonce v zářivé jítro věčnosti, po němž už nepříjde večer s temnotou. Už žádná temnota, už žádný strach.“ Bože, Otče, náš život je v tvých rukou. Věříme v tebe, doufáme v tebe, chceme tě milovat v Ježíši Kristu, našem Pánu. Amen.

Rozloučili jsme se:

Chlebounová Eva, Karoušová Kristina.



Váš jáhen Pavel Urban

1.1.1892 začal ostrov **Ellis Island** při ústí řeky Hudson v New Yorku fungovat jako **přistěhovalecká stanice pro imigranty do USA**. Bylo tomu tak až do roku 1954. Federální imigrační stanicí prošlo více než 12 miliónů přistěhovalců, mezi nimi i stovky občanů rakousko-uherské monarchie z Čech, Moravy, Slezska, Slovenska i Podkarpatské Rusi. Dnes může proto více než 100 milionů Američanů vystopovat svůj původ k imigrantům, kteří prošli Ellis Islandem. Při svém druhém příjezdu do USA zde byl 11 měsíců zadržován také Jiří Voskovec.

25.1.1922 vznikl Orientální ústav Akademie věd České republiky. Ústav se zrodil z podnětů českých orientalistů a tehdejšího československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

Byl založen usnesením Národního shromáždění republiky Československé a patří k nejstarším institucím v Evropě, které se věnují studiu politiky, společností a kultur zemí "Orientu". Prvních 34 členů ústavu jmenoval prezident a patřili mezi ně mj. chetitolog Bedřich Hrozný či arabista Alois Musil nebo Jan Rypka specializující se na Írán. Ústav od počátku kromě vědecké činnosti pořádá také populární naučné přednášky pro veřejnost. Součástí ústavu je také veřejná knihovna. Ústav vydává dva časopisy: jeden český (Nový Orient) a jeden cizojazyčný (Archiv orientální).

20.1.1942 se ve vile u jezera Wannsee v Berlíně konala **konference ve Wannsee**, kde patnáct nejvyšších představitelů nacistického Německa rozhodlo, že konečným řešením židovské otázky bude likvidace Židů. Schůzi z pověření Adolfa Hitlera předsedal SS-Obergruppenführer Reinhard Heydrich – šéf RSHA (Hlavní úřad říšské bezpečnosti) a zastupující říšský protektor Protektorátu Čechy a Morava, dalším účastníkem byl mj. SS-Obersturmbannführer Adolf Eichmann – ředitel Hlavního úřadu pro bezpečnost Říše. Schůze byla přísně tajná, po válce byla v roce 1947 americkými vyšetřovateli nalezena v jednom z říšských ministerstev jediná kopie zápisů pořízených na konferenci říšským sekretářem Martinem Lutherem. Tyto poznámky jsou jediným důkazem o konání, průběhu i závěrech konference. Důsledkem bylo zavraždění více než 6 miliónů Židů. Pokud je pod pojmem holokaust chápána nacistická perzekuce jako celek, dosahuje počet obětí nacistické genocidy 11 až 17 miliónů lidí.

27.1.1972 explodovala v letadle jugoslávských aerolinií na lince Stockholm – Bělehrad nálož a stroj se zřítil do prostoru obce Srbská Kamenice v okrese Děčín. Na místě zahynulo 27 cestujících a členů posádky. Neštěstí přežila letuška **Vesna Vulovićová**, která se stala jedinou osobou na světě přeživší pád z výšky přes 10 km. K umístění nálože se přihlásila chorvatská organizace národního odporu Ustaša.

1.1.1977 byla založena občanská opoziční iniciativa Charta 77 nazvaná dle stejnojmenného dokumentu. Autoři v něm poukazovali na nedodržování lidských a občanských práv v Československu, přestože se představitelé ČSSR podpisem Závěrečného aktu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě v Helsinkách v roce 1975 zavázali tato práva respektovat. Mezi autory dokumentu patřili filosof Jan Patočka, dramatik Václav Havel, spisovatel a dramatik Pavel Kohout, spisovatel a novinář Ludvík Vaculík a další. Orgány státní bezpečnosti začaly bezprostředně po zveřejnění Charty její autory i signatáře pronásledovat. 12. ledna pod titulkem „Ztroskotanci a samozvanci“ vyšel v Rudém právu článek označující stoupence Charty za „směsici lidských i politických ztroskotanců, zavlilých antisocialistů, sluhů a agentů imperialismu, kontrarevolucionářů, reakcionářů, trockistů, sionistů a renegátů“. 28. ledna byla do Národního divadla v Praze svolána schůze umělců, kteří svými podpisy měli manifestovat odhodlání přispět k socialistickému rozvoji společnosti. Provolání „Za nové tvůrčí činy ve jménu socialismu a míru“, pro něž se vžil zkrácený název „Anticharta“, přečetla herečka Jiřina Švorcová.

19.1.2007 zasáhl Českou republiku orkán Kyril. U nás byla nejvyšší naměřená rychlost větru zaznamenána na vrcholu Sněžky a dosáhla 216 km/h. Bouře si v Česku vyžádala 4 oběti, narušila veřejnou dopravu, dodávky elektřiny, způsobila závažné škody na veřejných a soukromých budovách, a vývraty a polomy v lesích. V okrese Klatovy orkán zničil skoro tři milióny m³ dřeva. To znamená, že v okrese Klatovy padla třetina celkových škod v Evropě. Důsledkem orkánu na Šumavě jsou holé šumavské vrcholy. Podobný orkán zasáhl severozápadní Čechy, především Krušné hory také **13. ledna 2017.**



Ovoce kaki je pokrm bohů, který skvěle chutná i posílí imunitu

Určitě jste se už s tímto ovocem v českých obchodech setkali. Ale odkud tento oranžový plod pochází? A jak se vlastně konzumuje? Seznamte se s Kaki Persimon Bouquet.



Kaki je zářivé a lesklé oranžové ovoce, které se svým tvarem podobá broskvi a rajčeti. V překladu jeho název znamená „pokrm bohů“ a sklízí se ručně ze stromů **ve španělské Valencii** – jediném místě na světě, kde se toto ovoce pěstuje. Odrůda **Persimon Bouquet** je velmi chutným ovocem, jehož chuť se nejvíce podobá kombinaci broskve a melounu s lehkou vůní vanilky. Jeho velkou výhodou je jeho **pohodlná konzumace**. Kaki Persimon Bouquet se snadno loupe a krájí. Díky sladké pevné oranžové dužině bez pecek a jadérek je to skutečný poklad pro vaši kuchyni. Můžete jej využít na mnoho způsobů při přípravě salátů, omáček, hlavních jídel, dezertů a zavařenin.

Má kaki Persimon Bouquet zdraví prospěšné látky?

Persimon Bouquet **posiluje imunitní systém a metabolismus**, pomáhá při stresu, nervozitě a únavě, zmírňuje svalové potíže a má příznivý účinek i při srdečních problémech. Mimo to přispívá ke zdraví a pevnosti kostí. Toto ovoce má navíc i blahodárné účinky na embryonální vývoj dítěte. Ovoce Persimon Bouquet obsahuje také všechny **aminokyseliny**, které organismus potřebuje pro svou činnost, včetně aminokyselin, které si tělo nedokáže samo vyrobit. Plody jsou bohaté na **fosfor** – nepostradatelnou minerální látku pro lidskou tkáň – a **lykopen**, což je antioxidant oddalující procesy stárnutí.

Odkud Persimon Bouquet pochází?

Ovoce kaki se **pěstuje od 7. století v Asii**, především v Číně, Koreji a Japonsku. Do Evropy a dalších částí světa se kaki rozšířilo mezi 17. a 19. stoletím. Na Pyrenejském poloostrově je za nejlepší odrůdu považována tzv. „Rojo Brillante“. Právě tato odrůda vynikajících vlastností se stala základem kaki Persimon Bouquet, které se pěstuje především ve Valencii v oblasti nazvané Ribera del Xúquer, která tomuto ovoci propůjčila i **ochrannou známku původu**. Odtud putuje kaki Persimon Bouquet do celého světa. Můžete si ho vychutnat během podzimu – **od poloviny října až do Vánoc**.

Eduard Bass – Příběh vodníka Pabla

Když se tak mluví o těch hastrmanech, povím vám o pražském vodníkovi, o kterém ještě nikdo nic neví – to už je Praha takové město, samá podivnost, nenajdeš člověka, který by se všeho tady domák a dověděl. A zvláště teď, když nám to město tak roste pod rukama a všude samý přivandrovalec. Však on ten Pabl taky není pražský starousedlík, a jakkoli se vám to bude zdát divné, ještě mu ze šosu ani kapka vltavské vody neukápla. Ale to je právě ta jeho kuriózní historie. On je Pabl původem horák, ale jaký horák, až tam od Slezských Kamenů, co už lišky dávají dobrou noc. Franc Pabl, půl houžev, půl duchař, pisl bémiš, pisl dajč, no, jak my říkáme, pojizerský granát. Jak tam přišel, ví bůh, taková kopcovina, tu sirá, tu zadivočelá, žádný rybník, žádná řeka, jmenuje se to Jizera, a ono se to žene na jaře hrčkem a v létě crčkem, kdepak na tom vodník – to už nebyl ani vodník, to byl mezi hastrmany zapadlej vlastenec. Toť se ví, krušno mu bylo, na dušičku po utopenci aby čekal celý lidský věk, než se někde nějaký ožralý muzikant zvrátí s basou do potoka, nebo nějaký sklář pašerák sklouzne z břehu a nevyhrabe se s nákladem.

A jaká živnost, takové i povyražení. Kdepak tam v té drsnotě rusalka! Takhle meluzína, polednice nebo klekánice, to ano, ty tam byly jako na koni a za Pablem jako divé, to hned pane Pabl sem, pane Pabl tam, pote se projet na Jizerskej hřeben. Ale on nikdá nešel, byl na báby morous; necudy necudný, povídá jim, máme svý leta a tyhle řeči kvíčerou neslyším rád. Díte si prej támhle na Mrtvej vrch pro vohnivýho, esli eště nevyhas, ale France Pabla nechte na pokoji. Dyk mně tu už pomálu ani šos nekape.

Ale když on takhle na ty kolozubé sousedky hudroval, to on tak docela od čistýho božího nebyl. To on kolikrát klekánici od tůňky odehnal, ale pak, když byl sám a kolem ticho, zalez až ke dnu, koukal, jak se měsíc skrz vlny láme, a už si představoval, jak tam někde dole v kraji jsou u vod háječky s měkkou travinou a jak tam touhle dobou tančí rusalky, jedna hezčí než druhá, mladičké, štíhlé, útlé, rozkošné – Franc Pabl div pod vodou neryčel. Ale mám-li pravdu mluvit, tahle tesknota chudáka Pabla víc trápila nežli to, že po tátovi zdědil celý parádní servis pro čtyřiaadvacet duší a že pod ním neměl ani jednu. Za poslední léta jednou jedinkrát za války spad nějaký mužský do jarní velké vody a zůstal tam hlavou dolů. Pabl popad hrneček a hnal se tam jako divý, ale co svět nechtěl, on to byl ruský zajatec, co byl v Havírně na práci. Pabl se přihrnul včas, napřáh koflík, ale kdepak, on měl ty koflíky po tátovi, ještě ze starých časů, na ty ubohý malý český dušičky, a tady před ním ta širokája ruskája – dřel se, až se zpotil, ale marná námaha, on tu širokou ruskou duši pod ten český koflíček nedostal, ona bublala, bublala, až mu vybublala k nebesům.

Abych dlouho nevykládal: tak dlouho se tím Franc Pabl trápil, tak dlouho se nuzoval a v té samotě tesknil, až se jednou utrh, sbalil servis a pomalu si to čvachtal Jizerou dolů pod Rokytnici na Vojtěšice, Přívlaka, Sytovou, pořád dál dolů na Semily, na Železný Brod, na Turnov. To byl, panečku, jiný svět, tady řeka už byla řeka, u každé vesnice koupaliště, v Turnově městská plovárna se švimajstrem a s trampulínou – tady už to aspoň se živností vypadalo jináč, tady se musel nějaký obrat za léto udělat. Když se tak pečuje o lidské zdraví, to musí dát za rok hezkých pár mrtvých. Usadil se tedy hastrman Pabl pod Turnovem a liboval si, že se na tak výhodném místě neuhnízdila žádná konkurence. Ale po čase poznal, že Jizera tu není tak docela ideální provozovna. Řeka byla do léta tuze studená, že se koupat chodili jen nejotužilejší plavci. A prudká byla, hrozně prudká, kolikrát se stalo, že plavce stihla křeč, Pabl se vyřítíl s koflíkem, ale voda to brala tak prudce, že Pabl nedohonil duši ani kraulem. Jednou se voda zvedla tak divoce, že mu odnesla dva koflíky, a rodinný servis byl pokažen. Tenkrát si Pabl řekl, že bude muset jít ještě níž. Však ono se to tu ani s rusalkami nevyvedlo, ty se prudké vody nedrží, a když se na ně Pabl nenápadně vyptával, prozradil mu světa znalý plivník z podolského textilu, že prý jediný slušný dancing v těch končinách je na Žehrovce pod Vyskeří, ale slečny prý tam dělají velké drahoty, protože mají denně plno, táhnou se tam za nimi staří zazobaní hastrmani od Cidlina a od Libuňky i vyžlata od Plákanu.

Vzal tedy Franc Pabl znovu nádobíčko a ťapkal si to dolů k Bakovu, na Mladou Boleslav a dál do roviny. Bylo mu divně, když už se necítil sevřen srázy, ale najednou věděl: tady, tady je to právě.

Voda už táhla zešíroka a pomalu, co nahoře urvala, to tady na písečné dno klidně uložila, břehy kolem samý borek a březinka a mezi nimi paloučky, nejkrásnější taneční parket. „Tady a nikdež jinde,“ zašeptal si Franc Pabl dojatě a spustil servis na břeh. Tentokrát byl s ním opatrnější, neuložil jej do proudící řeky, ale našel si stranou v lesích mrtvé rameno – zátočin řeky tu všude bylo habaděj – a tam si v tiché a čisté vodě zařídil domácnost. Nu a tady se mu všechny špekulace vyplnily: Jizera dávala tolik kořisti, že brzo měl tučet hrnečků dnem vzhůru, a na březích se objevovaly rusalky tak krásné, že mu z rozčilení šos crčel proudem. A tak se ta celá odvážná pouť zasmušilého horáka přetvářela v nejslastnější happy end a Pabl na vrbě si spokojeně mnul ruce nad svým rozhodnutím. Chudák, netušil, co ho čeká. Stalo se to právě při třináctém hrnečku. Dvanáct duší choval v tiché lesní tůni pod poklopenými koflíky, a když i tu třináctou uložil, zachtělo se mu pokochat se pohledem na první tučet. Opatrně zvedl tedy první koflík dnem vzhůru, naklonil se, aby se pod něj podíval, – a vyvalil oči: hrneček byl prázdný! Vzal druhý, z opatrnosti jen pod něj mákl – uvnitř nic! Vzal třetí, vzal čtvrtý – užasle stál nad neuvěřitelnou záhadou: dvanáct dušiček úplně bezpečně poklopených zmizelo. Na koflíky nikdo ani nesáhl, nikde žádný otisk prstů, s ničím nebylo hnuto, hrnečky byly spíš hlouběji zabořeny do dna, takže ani ryba, ani rak je nemohli překlopit; a dušičky byly pryč!

Bezradně stál Pabl nad tím tajemstvím. Marně ťukal na porculán, byla to stará dobrá práce bez trhlinky. Nahoru, skrze dno koflíku, dušičky uniknout nemohly. Že by dolů – proti všem zákonům o nebeské přitažlivosti? Pabl pod vodou poklekl a začal ohledávati dno. Něco tam nebylo v pořádku, písek tam byl nějak neklidný. Vsunul do něho ruce po kotníky, po lokte, začal dno prohrabávat... a najednou... Najednou mu bylo, jako by ho nějaká přemocná síla popadla za ruce a táhla strašlivou prudkostí dolů. Pabl se chtěl vzepřít, ale nemohl, bylo to mocnější, strhlo mu to dolů trup, než se nadál, už byl hlavou zaryt do písku, už jel žebry do dna, už se mu boky drhly o spodní jíl, už se udeřil do kolena o kus skály, už byl celý vtažen do nějaké temné díry, vtažen, natažen, pomačkán a vlečen dál. Marně se vzpíral a cukal, jel s rukama vztaženými před hlavou, stlačen mezi stěny, kamení a hlína zmizely a Pabl cítil, že je v hladké rouře, kde se sice o nic neotloukal, ale kde se také o nic nemohl opřít. A už se šinul spolu s těmi spodními vodami jizerskými dál, pořád dál, hrozně rychle a hrozně dlouho, po nekonečném čase prudce rukama narazil, ale proud ho sám hned otočil vzhůru; Pabl stoupal omámený a užaslý, nestoupá-li to do hastrmanského nebe. A pak najednou, nevěděl jak, nastalo uvolnění, zastavení, světlo. Franc Pabl se zvedl, vynořil a nějakou dírou vylezl. Franc Pabl stál na střeše rezervoáru letenské vodárny, vtažen sem čerpadlem káranského vodovodu jako předtím těch jeho dvanáct dušiček, které se rozloučily se svými těly v Jizeře, aby vzlétly do nebes v Praze VII.

A tu je tedy dnešní a věru melancholická kapitola trudného života France Pabla, hastrmana z Pojizeří. Půjďte-li za velkého deště po Letenské pláni a dáte-li si pozor, možná, že uvidíte zeleného mužíčka nahoře na vrcholu věže, jak se přesune přes zábradlí na římsu a spokojeně čvachtá v dešti. Za sucha ho nebývá vidět, skrčen v některém vlhkém koutě sní

o nádherné svobodě pod Jizerským hřebenem a Slezskými Kameny. Co je mu zde vyhlídka po kamenném moři Velké Prahy? Během doby si našel jen několik oken v protějších domech, jež ho lákají. Vídává tam shora kus vany, do níž se řine živá, proudící voda, vídává lidská těla, jež se do vody vnoří, a Franc Pabl ustrne v napětí, nezačne-li tělo tonout. Ale nestane se nikdy nic a Franc Pabl se žalostně trudí dál. Ještě ho začalo zajímat, že na dva rozlehlé trávníky, na které dolů tak pohodlně vidí, přicházeli odpoledne nějakí lidé v strakatém prádle a pobíhali tam za velkého řevu, kopajíce cosi kulatého mezi sebou. Před lety z toho mnoho neměl, míč poletoval stále při zemi, teprve teď se to ti chlapíci trochu naučili a míč vyletí každou chvíli vysoko k nebesům, pro potěšení France Pabla.

Při takových kopech nad Slávií, nad SK, zelený mužík zatleská.

A bezděky mákne po neexistujícím hrnečku. Neboť jako jalová fena hrabe si hnízdo, když přijde čas, kdy by měla mít štěňata, a jako kočka zahrabává po sobě svou stopu podle prastarého pudu, cítí Franc Pabl instinktivně, že v té kulaté kožené věci se mu přiblížila pěkně nafouknutá duše.

Na ruch v ulicích se dívá bez zájmu. Nerozumí tomu hemžení na suchu. Jen jedna jediná osoba tam dole ho dovede vzrušit tajemným rozčilením. Z velkého domu na náměstí vychází denně krásný starý pán vysoké štíhlé postavy, pěkně zdvižené hlavy, křepkého kroku. Na něho jediného se Franc Pabl ze svého zajetí dívá s jakousi láskou a dojetím. Franc Pabl sám si nedovede vysvětlit proč. Franc Pabl hastrman neví, že je to Jaroslav Kvapil, otec Rusalky.

Pondělí 14:00 SÁL

FILMOVÝ KLUB

V zimním období každé pondělí místo vycházek do lesa.

5. 1. středa 10:00 SÁL

DŮVĚRNÍCI

Setkání zástupců obyvatel s vedením domova.

5. 1. středa 15:00 SÁL

BESEDA s prof. HELENOU VÁLKOVOU

Novoroční setkání se známou političkou a zmocněnkyní vlády pro lidská práva.

12. 1. Středa 13:00 SÁL

HUDEBNÍ KLUB

MONIKA ABSOLONOVÁ – povídání a hudební ukázky připravují Lucka a Dominik.

19. 1. středa 14:00 SÁL

CESTOVATELSKÝ KLUB

Tentokrát na téma české hory – připravují Dominik a Lucka.

20. 1. čtvrtek 10:00 ERGOTERAPIE

BÁBOVKY

Oslava lednových narozenin našich obyvatel.

25. 1. úterý 10:00 SÁL

CIRKUS SENIOR

Přijďte si zkusit zažonglovat a užít si příjemnou hodinu, tentokrát s Adamem.

pořádá Domov pro seniory Háje

pořádá aktivizační úsek

pořádá Církev bratrská



Příběhy z domova - Veronika Marciňová a Matěj Trojan, vaši dobrovolníci

Stanislava Žáková



Dnešní rozhovor rozhodně není takový, jaký jsem si ho představovala. Ale co naděláte, když čísla nakažených koronavirem eskalují a nemoci všeho druhu řádí. Jestli je někdy období, kdy bychom se měli vyhnout nadměrným společenským setkáním, tak je to právě v období zimních svátků. Rozhodli jsme se proto vést dnešní rozhovor v bezpečné vzdálenosti, a to pomocí videohovoru přes aplikaci WhatsApp. Možná ji někteří z vás znají a používají ke komunikaci se svými blízkými. S touto aplikací můžete například volat, psát zprávy, či odesílat nejrůznější digitální obsah. Vše, co potřebujete, je dobré připojení k internetu.

Já s fotografem pevně doufáme, že to dnešní spojení bude fungovat na jedničku. Rozhovor je spuštěn a já přes kameru spatřuji velice přátelskou tvář našeho hosta, paní Stanislavy Žákové. Ta nám hned na úvod sděluje, že v jejím životě určitě nic úžasného neshledáme. Na to už jsme však zvyklí, a tak se do toho směle a s radostí pouštíme. Paní Žáková nás upozorňuje, že je po třetí mrtvici, a tak se může stát, že jí občas vypadnou slova anebo myšlenka. „To se stává i mně, ovšem já pro to nemám oprávněné důvody,” reaguji upřímně a se snahou situaci odlehčit. Upozorním ji zase, že naše konverzace může být zpestřena o hlasité „víhůůů” či „tjááááá” z úst naší rozverně, skoro dvouleté dcerky. Stanislava se usměje a láskyplným hlasem se optá holčičky na její jméno. „Isabeja”, odpoví dítě poněkud váhavě a po matčině pobídce a frrrr už si to s křikem žene na druhý konec místnosti. To bude ještě zajímavé, pomyslím si.

Paní Žáková začne vyprávět o své mamince. „Maminka se narodila v Jarošově a byla nejstarší z pěti sourozenců. V hospodářství se s ní počítalo, a tak po maturitě nastoupila pracovat do kanceláře Mlékárny Bratří Brunnerů.” „Tu já znám!” Přeruším ji. „Nakupujeme od nich výborné farmářské produkty!” „To věřím,” odpoví Stanislava. „Jejich romadůr byl vyhlášený snad všude,” řekne a pokračuje dál ve svém vyprávění. „Když se s otcem seznámili a vzali se, tak dědeček stále nebyl spokojen. Ze svého zetě chtěl mít sedláka. Rodiče už toho měli dost, a tak se odstěhovali na východ Čech, do Sloupně u Nového Bydžova. Tam si pronajali obchod s potravinami a domek. Já jsem se narodila do této malé vesničky, a to přesně v neděli o posvícení.” Povídá náš host a já s bedlivostí poslouchám, jak se tento příběh rozvine.

„Naši byli spokojeni, obchod jim šel. Máma k sobě vzala na zaučení svoji mladší sestru Vlastu. Jenže stalo se, že se zde Vlasta zamilovala. Rodina Ušových, ze které pocházel její budoucí choť, byli starousedlíci, kteří ve Sloupni vlastnili obchod a pekárnu. No, a naši uznali, že než být konkurenty vlastní přízně, to si raději otevrou obchod jinde.” Dozvídáme se od Stanislavy.

„To mně byly asi 4 roky,” vzpomíná. „Přestěhovali jsme se do Chodova u Prahy. Vychodila jsem zde celou devítiletku. Nejdřív jsem se ale krásně uvedla v první třídě.”

„Jak jste se uvedla?” Zeptám se ze zvědavosti, načež Stanislava opráší svou letitou historku. „Měli jsme zde ředitele, který nás i učil. Jednou mě pověřil, že očekává důležitý telefonát, a jelikož jsme měli třídu vedle ředitelny, tak mě tam posadil s tím, že až někdo zavolá, zvednu sluchátko a dojdou pro něj. No a hovor taky přišel. Poslušně zvedám sluchátko a sděluji, že přivedu pana ředitele, načež sluchátko pokládám a utíkám dokončit svůj úkol. My jsme telefon doma neměli, a tak jsem si neuvědomila, že mým zavěšením byl důležitý hovor pro pana ředitele ztracen. Po tomto úvodu v první třídě už jsem roli telefonistky nedostala.” Dokončuje se smíchem svou historku paní Žáková.

Zajímá mě, jak se za tu dobu Chodov proměnil. Stanislava nás proto ochotně zavede do historie této nyní vysoce moderní části Prahy, kdysi však pouze o něco větší vesnice Chodov. „Nejdřív Chodov patřil pod Prahu-východ,” povídá. „Pak byl součástí Jílového, pak pro změnu spadl pod Prahu-západ. Stále to měnili. Nyní je městskou částí Praha 11. Tehdy měl Chodov asi 6 tis. obyvatel, byla to taková větší vesnice s asi 5ti obchody, restaurací a sokolovnou. V té době zde začala výstavba nových domků pro zaměstnance hl. m. Prahy pro Plynárnu Michle, této části se říká Nové družstvo. V Chodovské tvrzi, kde se nyní nachází kulturní středisko, byl dříve hospodářský statek. Kolem stály v žalostném stavu pracovní byty. Teď je to tam ale pěkný, pořádá se tam vítání občánků, svatby, hostiny. Je to jinak normální statek s rybníčkem, husama, ale je to nápaditý.” Vykresluje dnešní a dřívější obraz Chodova svou barvitou a dlouholetou pamětí paní Žáková.

Když se potom rozhodovala o dalším studiu, doba nebyla moc příznivá. V roce 1951 byla jejím rodičům komunisty zabavena jejich živnost a stala se z ní učňovská prodejna. „Matku zde nechali dál pracovat, už ne však vykonávat svoji původní práci, nýbrž takovou, která nebyla složitá, rozhodně ale nebyla příjemná. Celé hodiny totiž stála za pultem.” Vypráví Stanislava. „Otec musel začít od znovu. Nastoupil do národního podniku Metaz v Průhonících, kde nejprve vykládal vagony a propracoval se až na vedoucího expedice. Já jsem po škole nastoupila do Vyšší dívčí školy ve Školské ulici v Praze. To byla tenkrát taková zdravotní škola. Tam jsem se 4h týdně učila vařit a v neděli

jsme chodili na praxe do Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Byla to však škola poměrně finančně náročná." Vzpomíná paní Žáková, která se tou dobou navíc nemohla dočkat, až bude trávit prázdniny v Jarošově, kde se zakoukala do jednoho traktoristy. „Tak jsem si vzala do hlavy, že musím studovat hospodářskou školu. Můj traktorista se se mnou sice přes prázdniny rozešel, dokonce si začal namlouvat moji sestřenicí, ale já na nové škole už zůstala." Směje se při vzpomínce na svá bezstarostná léta.

Poté, co paní Žáková úspěšně dokončila studium v Jindřichově Hradci, nastoupila do inseminační stanice v pražských Komořanech. „No, a tam jsem se uvedla," začne s dalším veselým vyprávěním. „Brána zavřená, nikde nikdo, a najednou spatřím mužského v montérkách, jak jde k brance a ptá se mě, co tu hledám. Říkám, že zde nastupuji do zaměstnání a chtěla bych se tu poohlédnout. Tak mě vezme dovnitř s tím, že mě dovede do kanceláře. Po cestě se ho vyptávám, jaké to tam je, a jelikož je ke mně vstřícný, podstrčím mu za ochotu krabičku partyzánek a poděkuji mu. On se rozesměje. Byl to sám ředitel. Ale byl velice dobrý muž. Kdykoliv mě znovu spatřil, tak žertovně prohlásil, že už mu dochází partyzáanky, kdy budou další." Neubrání se smíchu paní Žáková a dodává. „A tam jsem pracovala až do doby, než na svět přišly děti."

Po mateřské dovolené Stanislava nastoupila do práce u státního statku a tam pracovala až do svého odchodu do důchodu v roce 1997. Za celou svou kariéru měla dvě zaměstnání, ve kterých se jí dařilo a byla tam ráda. Její spokojenost pramení také z toho, že její práce byla pestrá a obnášela kontakt s lidmi. Měla štěstí i na kolegy, se kterými tvořili tým. Zajímavostí je, že se jí vždy lépe pracovalo s muži. „S těma se párkrát pohádáte, pak se zavrou dveře a tím to končí. Kdežto ženy to berou trochu na sebe a vždycky se najde nějaká, která se v tom začne štourat. Ale to je pouze moje zkušenost."

Přelomové období v jejím životě byla ztráta manžela v roce 2014. S manželem vedli velice šťastný a spokojený život.

„Máme spolu dvě dcery." Zasvěcuje nás Stanislava. „Manžel miloval auta. Jezdil s nimi celý život. Zároveň jsme však měli rádi pěší výlety, a tudíž jsme vždycky někam vyjeli autem, a tam jsme se šli s celou rodinou projít. Zdědili jsme také dům, který jsme si předělávali. Dům se nacházel v pražském Šeberově. To, co my jsme tam udělali, to naši mladí zase úplně zbourali. Prostě si to každý udělal, jak potřeboval. Součástí domu byla i obrovská, 30 hektarová zahrada. Práce na ní nebyla ze zábavy, ale spíše z donucení. Rádi jsme však jezdili na dovolené, nejprve s dcerami, pak i s vnoučaty. Ve stáří si ta vnoučata užíváte úplně jinak. Je na rodičích, aby si je vychovali, ale my jim je kazíme. Jinak to ani nejde, ty děti jsou tak sladké." Říká s trochou škodolibé, avšak přátelské radosti v hlase můj host.

Po odchodu do důchodu byla paní Žáková doma přibližně tři měsíce. „A už mě to nebavilo." Povídá. „Tak jdu jednou kolem Modré školy na Jižním Městě, a vidím cedulku, že přijmou pomocnou sílu do kuchyně. Volám tam a domluvíme se, že se u nich na příští ráno zastavím. Shodou náhod hledali posilu právě do Základní školy v Šeberově, kde první třídu navštěvovala i moje vnučka. Práce se mi opravdu velice líbila. Musela jsem pouze vydat obědy a umýt v kuchyni. A to vám je pocit, odcházet domů vždy s čistou hlavou. Chodily tam pouze děti do 1. stupně ZŠ, a to vám byla taková sranda s nimi. Vždycky mi u okénka vyprávěly nějaké vtipy. Pracovala jsem tam 6 let." Vypráví Stanislava a dodává. „Kdybych neupadla, tak tam pravděpodobně straším ještě do teď." Směje se. Avšak mě přepadne pocit lítosti z toho, co se jí přihodilo, a tak se zeptám na následky jejího úrazu. „Pochroumala jsem si pravou nohu," odvětí. „No a teď jsem tady, protože mám špatnou levou kyčel. A ještě k tomu mám parkinsona. A to mě bolí. Ale jsem spokojena. Musím být." Svěřuje se nám.

Na paní Žákové velice obdivuji její pozitivní přístup k životu, který se promítá i v tom, že mezi sebou v rodině měli a mají krásné a důvěrné vztahy. „Někdy spolu nesouhlasíme. Někdy je to na doraz. Ale vždycky je to nakonec hezký. Dcery chodí každý týden, střídají se. Voláme si každý den. Mezi 4. a 5. hodinou večer mám takovou kontrolu." Směje se a posléze dodá. „Někdy si zastesknu, to ano. Ale vždy se tu dá něco najít. Jediné, co mi chybí, je ta chuze. Sama už chodit nedokážu, pouze s pracovníci."

„Jak dlouho už zde máte domov?" Zeptám se. „Už to bude čtvrtým rokem," odpoví mi. „Přišla jsem sem rovnou z nemocnice. Beru to zde jako východisko. Jsou zde hodní lidé, někteří trochu více hodnější, jiní méně. Ale nemohu si stěžovat. Měla jsem zde možnost plavit se lodí po Vltavě kolem mého prvního zaměstnání v Komořanech, to bylo pěkné."

Když se doma podruhé zaposlouchám do jejích slov, nemůžu se ubránit myšlence, jak velkou roli v životě hraje náhoda a způsob, jakým k ní přistoupíme. Myslím si, že lidé, kteří dostatečně nepochybují o svých přesvědčeních, hledí na život příliš černobílými očima. Mohou tak způsobit bolest nejen druhým, ale hlavně sami sobě. O to hůře pak dokážou čelit, ba dokonce nalézat krásu v „překážkách", které jsou jim v životě kladeny. Naproti tomu ti, kteří ví, že jejich znalosti jsou relativní a zkušenosti omezené, že domýšlivost a strachování se jsou odpudivým magnetem na štěstí, dokážou svět vidět daleko barevněji a žít ho „úspěšněji". Zajímá mě názor vás, jednotlivých obyvatel tohoto domova. Vy jste totiž ti, ke kterým vzhlížíme. Vy jste zažili mnohem více než většina lidí. Jste moudřejší a vzdělanější než generace za vámi a vaše názory jsou vybroušené životem samým.

To jsou má slova na závěr a teď už nezbývá než poděkovat a rozloučit se s dnešním hostem, laskavou a zábavnou paní Stanislavou Žákovou. Děkuje jí také, že nás zaplavila pozitivní vánoční náladou, díky které se mi dnes večer bude příjemně uléhat. Fotograf, i když v poslední době spíše malíř, se bohužel části rozhovoru kvůli péči o dceru nezúčastnil. Však já mu to povím, tedy alespoň, co si pamatuji.

A kdybych snad hodně zapomněla, úsměv na rtech mluvím za vše. Šťastný a mírumilovný nový rok všem!

Veronika Marciňová a Matěj Trojan, vaši dobrovolníci

Lednová výročí

3.1.2012 zemřel spisovatel **Josef Škvorecký** (*1924). Spisovatel, překladatel a vydavatel začal původně studovat všeobecné lékařství. Rychle však od medicíny zběhl k filosofii a literatuře a po studiích nastoupil do SNKLHU, kde jako redaktor připravoval dvouměsíčník Světová literatura.

Po vydání svého knižního debutu, románu Zbabělci, byl v důsledku štvavé kampaně nucen z redakce odejít a od roku 1963 byl spisovatelem z povolání. Po srpnové okupaci 1968 odjel Josef Škvorecký s manželkou, spisovatelkou a zpěvačkou Zdenou Salivarovou, na stipendijní pobyt do USA a odtud přesídlil do kanadského exilu. Na univerzitě v Torontu vedl kurzy českého divadla a filmu, angloamerické literatury a tvůrčího psaní. Román Zbabělci zapůsobil koncem 50. let na české literární scéně jako zjevení – svobody ducha, svobody jazyka, svobody výrazu. Danny Smiřický, hrdina tohoto i dalších Škvoreckého děl, se stal pro mladou generaci nejen autentickým hrdinou z protektorátu, ale i postavou, s níž se mohli ztotožnit i v časech let 50. a 60. Prima sezóna, Konec nylonového věku, Tankový prapor, Příběh inženýra lidských duší – tam všude čtenář Dannyho potkává, ovšem do Československa se tyto knihy dostávaly jen sporadicky, tajně a zakázaně. Na invazi vojsk Varšavské smlouvy reaguje román Mirákl, v románu Lvíče Josef Škvorecký popsal pražský kulturní život druhé poloviny šedesátých let 20. století. Škvorecký byl také výborným autorem detektivek – je autorem detektivních povídek a románů s poručíkem Borůvkou (Smutek poručíka Borůvky a další). Mnoho Škvoreckého próz je zfilmováno, např. Tankový prapor, z televizních adaptací např. seriály Prima sezóna či Hříchy pro pátera Knoxe. O významu exilového nakladatelství manželů Škvoreckých '68 Publishers pro českou literaturu psal Hájek v listopadovém čísle roku 2021.

6.1.1882 se narodil spisovatel, novinář a překladatel **Ivan Olbracht** (†1952). Olbracht byl od mládí členem sociální demokracie a redaktorem pražského Práva lidu. V roce 1921 vstoupil do KSČ a začal pracovat v redakci Rudého práva. Ve 20. letech byl za své komunistické názory dvakrát vězněn. V roce 1929 však podepsal protest umělců proti nové linii KSČ po V. sjezdu a byl ze strany vyloučen. 30. léta, kdy se stáhl z politiky, využil Olbracht velmi dobře: opakovaně pobýval na Podkarpatské Rusi, vzbudil zájem o tuto část republiky v umělecké a kulturní veřejnosti, vykonal zde mnoho osvětové práce. Za války se před pronásledováním gestapem odstěhoval na venkov, od roku 1943 se účastnil ilegálního odboje a vstoupil znovu do strany. Po válce byl poslancem, roku 1949 odešel do důchodu. Olbrachtovy prózy se vesměs zabývají sociálními problémy, revoltou proti měšťáctví, lidmi na okraji společnosti. Dodnes rezonují především jeho práce, inspirované pobytem v Koločavě a vůbec na Podkarpatské Rusi, kde zapisoval legendy o zbojnících i čarodějnicích, které zde v ústním podání kolovaly. Kromě nejslavnější knihy Nikola Šuhaj loupežník, kterou učinily v 70. letech v čase vrcholící normalizace nesmrtelnou inscenace Divadla na provázku a film V. Síse Balada pro banditu, a také překrásné hudební album Petra a Hany Ulrychových, se zfilmování dočkaly i povídky ze souboru Golet v údolí.

6.1.1937 se narodil **Ludvík Daněk**, olympijský vítěz a světový rekordman v hodu diskem (†1998).

Sportoval od dětství, disk jako svoji atletickou disciplínu si zvolil v osmnácti letech. V roce 1962 poprvé reprezentoval Československo na mezinárodních závodech - na evropském šampionátu v Bělehradě skončil devátý. V následující sezóně překonal poprvé šedesátimetrovou hranici (60,04 m), získal titul mistra sportu a o dva roky později se již zařadil mezi světovou diskařskou elitu. V roce 1964 na závodech ve Vyškově hodem 62,45 m dosáhl na evropský rekord a následně pak v Turnově vylepšil hodem 64,55 m rekord světový. Na olympijských hrách v Tokiu korunoval svůj vstup mezi diskařskou elitu ziskem stříbrné medaile. Na následujících OH v Mexiku získal bronzovou medaili, vrchol jeho sportovní kariéry přišel na olympiádě v Mnichově, kde v soutěži diskařů zvítězil posledním pokusem. V srpnu 1977 získal na II. Mistrovství světa veteránů v Göteborgu ve Švédsku stříbrnou medaili za svým dlouholetým soupeřem čtyřnásobným olympijským vítězem Al Oerterem. Po mistrovství Evropy v Praze roku 1978 skončil s aktivní kariérou a věnoval se trenérské činnosti. V 90. letech se stal významným sportovním funkcionářem. Byl místopředsedou Českého atletického svazu a předsedou Českého klubu olympioniků.

13.1.1872 se narodil světoznámý slovinský architekt, urbanista a pedagog **Josip Plečnik** (†1957). Ve dvacátých letech dvacátého století byl z popudu T. G. Masaryka pozván do Prahy, aby pracoval na obnově Pražského hradu a později i úpravách lánského zámku. Svou prací pro československou prezidentskou kancelář Plečnik významně přispěl k současnému vzhledu Pražského hradu. Na Pražském hradě Plečnik navrhl rekonstrukci I. a III. nádvoří, jižních zahrad, úpravy a doplnění interiérů, bytu prezidenta, úpravy vyhlídkových teras, severního průčelí Španělského sálu, sloupové síně Bellevue pod Ústavem šlechticů a řadu dalších prací a úprav. Jeho dílem je v Praze mj. také Kostel Nejsvětějšího srdce Páně na Vinohradech. Plečnikovými díly se pyšní i Vídeň a další evropská města, nejvýznamnější soubor staveb je pochopitelně v Lublani, kde byl profesorem architektury na tamní universitě.

14.1.1927 se narodila klavíristka a cembalistka **Zuzana Růžicková** († 2017). Zuzana Růžicková, manželka hudebního skladatele Viktora Kalabise, se na dráhu pianistky připravovala od dětství, roku 1942 však byla deportována do Terezína a odtud do Osvětimi a Bergen-Belsenu. Útrapy koncentračního tábora s velkým štěstím přežila. K tomu, aby se navzdory zničeným rukám vrátila ke studiu klavíru, však musela vynaložit nezměrné úsilí a vůli. Klavír a cembalo vystudovala na AMU a v Paříži, svět se jí otevřel po vítězství v mezinárodní cembalové soutěži v Mnichově. Růžicková proslula především jako interpretka hudebního díla J.S.Bacha. Jako první na světě natočila na desky kompletní Bachovu tvorbu pro klávesové nástroje. Byla sólistkou České filharmonie, profesorkou pražské HAMU a za svoje umění získala nespočet domácích i zahraničních ocenění. Její dlouholetá celosvětová koncertní aktivita ji přinesla i lichotivou přezdívku první dáma cembala.

16.1.1892 se narodil zakladatel Divadla Spejbla a Hurvínka loutkář **Josef Skupa** (†1957). Za 1.světové války začal Skupa v Plzni spolupracovat s Loutkovým divadlem feriálních osad. Výtvarník a loutkář Karel Nosek mu vytvořil novou postavu ušatého panáka, karikatury měšťáka. Tak se zrodil Spejbl. Jeho parťákem se stala další loutka, Švejk. Partnerství Spejbla se Švejkem ani se starším Kašpárkem však moc nefungovalo, proto synovec Karla Noska Gustav Nosek vyrobil zmenšenou kopii Spejbla – Hurvínka. Začala vznikat úspěšná představení, v nichž vystupoval Spejbl jako zmatený a přihlouplý otec a Hurvínka jako jeho mazaný synek. Obě loutky dětští i dospělí diváci milovali, Skupa s nimi vystupoval v rozhlase, natáčel gramofonové desky, Spejbl s Hurvínkem se objevovali i v knižní podobě. Soubor se rozrůstal, v divadle začal pracovat Jiří Trnka, scénáře psal Frank Wenig, postupně se začaly rodit loutky Máničky a Bábinky, předchůdkyně paní Kateřiny. Po Mnichovu v roce 1938 napsal Skupa s Wenigem hru Kolotoč o třech poschodích, v níž se domovnice Drbálková snaží uzurpovat moc ve Spejblovic domě. Alegorická hra byla jedním z nejstatečnějších počinů české kultury té doby. Se vznikem protektorátu byla ovšem zakázána. Divadlo přesto hrálo dál, roku 1944 byl ale Skupa zatčen a divadlo zavřeno. Některé loutky se podařilo ukrýt, část jich byla zabavena gestapem. Po válce Skupa obnovil divadlo v Praze, jeho provoz byl velmi úspěšný, divadlo si získalo renomé i v cizině, ale umělecky již stagnovalo. Nový vítr do plachet přinesl Miloš Kirschner, ale to je jiný příběh.

23.1.1922 se narodil sklářský výtvarník **René Roubíček** (†2018). Jeden z nejslavnějších českých tvůrců moderní skleněné plastiky René Roubíček se mohl stát slavným malířem – k tomu ho směřoval např. Max Švabinský. Nebo vynikajícím muzikantem, možná slavným klarinetistou či pianistou. Měl absolutní sluch, díky rodinnému zázemí hrál od dětství na několik nástrojů a láska k hudbě ho neopustila po celý život. Za války byly vysoké školy zavřené, mladý talent tedy nastoupil na jediný fungující ústav – Uměleckoprůmyslovou školu, která tehdy ještě nebyla školou vysokou. A tam potkal sklo. Roubíček celý život dával přednost sklu průhlednému, ale s jeho hmotou si odvážně hrál, ohýbal, brousil, barvil, improvizoval v tvarování i hledání témat svých skleněných plastik podobně, jako jazzový sólista obrábí téma skladby, opouští ho a vrací se zpět z nečekané strany. Obrovský úspěch přinesla Roubíčkoví Světová výstava v Bruselu roku 1958. Československá expozice skla představila světu sklo jako sochařský materiál. Rozměrná abstraktní plastika z barevných ručně tvarovaných bloků z litého skla se jmenovala Sklo-hmota-tvar-výraz a znamenala průlom, překročení hranice mezi užitým a volným uměním. Roubíčkoví vynesla prestižní mezinárodní Grand Prix a také do budoucna možnosti pracovat se sklem jako nikdo před ním. Následovaly další světové výstavy, mezinárodní úspěchy, úspěšné pedagogické působení – výčet by byl dlouhý. Připomeňme aspoň, že René Roubíčkoví zdatně sekundovala ve sklářské tvorbě i jeho manželka, Miluše Roubíčková.



Vycházky do Milíčovského lesa – v zimě se společné vycházky konat nebudou. Místo vycházek bude každé pondělí na sále „Filmový klub“.

Ve středu 5. 1. od 15:00 proběhne na sále novoroční setkání se známou političkou a zmocněnkyní vlády pro lidská práva **prof. HELENOU VÁLKOVOU**

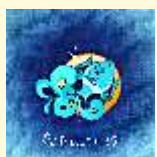
Schůzka důvěrníků s vedením domova se uskuteční **ve středu 5. 1. 2022 od 10:00** v sále.

Leden



Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Díky své povaze máte energii. Pomůže vám to překonat všechny nástrahy. Také se ukáže vaše kreativita a odvaha.



Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Konečně jste také vy vodnáři začali být více odvážní v seznamování se. Tedy ti z vás, kteří hledají svou druhou polovičku.



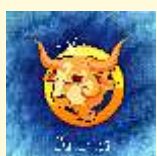
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Vaše ruce si v zimním období zaslouží péči. Studené počasí a mráz jim dost škodí. Noste rukavice a mažte je krémy.



Beran - 21. 3. – 20. 4.

Ve vztazích to bylo jako na houpačce. Věřte, že to bude v tomto roce lepší. A objeví se ideální partner či partnerka.



Býk - 21. 4. – 21. 5.

Ti, kteří jsou v dlouhodobém vztahu, nemají zatím touhu dělat vážná rozhodnutí. Potřebujete se o něčem ujistit.



Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Plíce spolehlivě pročistíte procházkou ostrou chůzí. Vyrazte do přírody, kde není tolik lidí, a dobře se oblečte.

HOROSKOPY



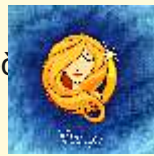
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Výborné nápady, které vám zbyly z loňska, si запиšte a nechte v rukávu do roku dalšího. Třeba je ještě vylepšíte.



Lev - 23. 7. – 22. 8.

Krátké, ale příjemné. Takové bude setkání s někým známým. Klidně s ním vyrazte na delší procházku.



Panna - 23. 8. – 22. 9.

Bolesti hlavy, nebo silné migrény jsou důsledkem špatného pitného režimu. Tak to napravte kvalitní minerálkou.



Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Pocitem osamění trpět nebudete. Do života vám opět vtrhne někdo nový. A bude to příjemné a milé spojení.



Štír - 24. 10. – 22. 11.

Máte v hledáčku někoho nového, kdo vám utkvěl v paměti. Snažte se o kontakt a máte dokonce i dost štěstí.



Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Musíte přemýšlet více pozitivně a vytvořit si v novém roce optimistické vize. Děláte to hlavně pro sebe.